

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	9
Rozdział I. Istota, definicja i pochodzenie państwa	13
1. O niektórych próbach definiowania i sposobach postrzegania państwa..13	
1.1. Kilka uwag o historii pojęcia państwa.....	13
1.2. Niektóre próby definiowania państwa	15
1.3. Sposoby postrzegania państwa w myśli polityczno-prawnej	17
2. Definicja państwa i jego zasadnicze cechy	20
2.1. Definicja państwa.....	20
2.2. Cechy państwa.....	21
3. Powstawanie państw i kończenie przez nie bytu.....	29
3.1. Charakterystyka głównych koncepcji genezy państwa	29
3.2. Współczesne sposoby powstawania państw i kończenia przez nie bytu.....	35
Rozdział II. Społeczne „otoczenie” państwa	39
1. Społeczeństwo a państwo.....	39
1.1. Społeczeństwo.....	39
1.2. Relacje między społeczeństwem a państwem.....	44
2. Naród a państwo.....	47
2.1. Naród.....	47
2.2. Relacje między narodem a państwem	51
3. Społeczeństwo obywatelskie a państwo	54
3.1. Społeczeństwo obywatelskie	54
3.2. Relacje między społeczeństwem obywatelskim a państwem.....	60

Rozdział III. Państwo a jednostka ludzka.....	65
1. Jednostka ludzka – jej wolności, prawa i obowiązki.....	65
1.1. Jednostka ludzka – człowiek i obywatel.....	65
1.2. Wyznaczniki statusu prawnego jednostki w państwie.....	67
2. Rys historyczny rozwoju wolności i praw jednostki.....	70
2.1. U źródeł unormowań dotyczących wolności i praw jednostki.....	70
2.2. Wiek XX przełomem w rozwoju wolności i praw jednostki.....	72
3. Status prawny jednostki we współczesnym państwie demokratycznym ...	76
3.1. Status prawny jednostki w świetle regulacji normatywnych.....	76
3.2. Gwarancje wolności i praw jednostki.....	80
Rozdział IV. Cele i funkcje państwa.....	85
1. Cele państwa.....	85
1.1. Rozumienie celów państwa i ich klasyfikacje.....	85
1.2. Próby charakteryzowania celów państwa.....	90
2. Pojęcie funkcji państwa i ich klasyfikacje.....	93
2.1. Pojęcie funkcji państwa.....	93
2.2. Problem klasyfikacji funkcji państwa.....	97
3. Charakterystyka poszczególnych funkcji państwa.....	101
3.1. Funkcje wewnętrzne.....	101
3.2. Funkcje zewnętrzne.....	108
Rozdział V. Formy państw.....	113
1. Problemy klasyfikacji państw.....	113
1.1. Historyczne próby klasyfikowania państw.....	113
1.2. Pojęcie typu i formy państwa w klasyfikacjach dwustopniowych..	116
1.3. Współczesne sposoby klasyfikowania państw.....	118
2. Pojęcie formy państwa i jej elementy składowe.....	120
2.1. Pojęcie formy państwa.....	120
2.2. Trójelementowa koncepcja formy państwa.....	122
3. Charakterystyka elementów składowych formy państwa.....	123
3.1. Forma rządu.....	123
3.2. Ustrój terytorialny.....	130

3.3. Reżim polityczny	137
4. Czynniki wpływające na formę państwa.....	147
Rozdział VI. Władza państwowa	151
1. Pojęcie i cechy władzy państwowej.....	151
1.1. Zjawisko władzy.....	151
1.2. Władza państwowa na tle innych rodzajów władzy	154
2. Problem legitymizacji władzy państwowej.....	157
2.1. Rodzaje legitymizacji władzy w ujęciu M. Webera.....	158
2.2. Współczesne koncepcje legitymizacji władzy państwowej.....	159
3. Funkcje władzy państwowej i jej sprawowanie	163
3.1. Funkcje władzy państwowej.....	163
3.2. Sprawowanie władzy państwowej	165
3.3. Zjawiska patologii w strukturach i procesie sprawowania władzy państwowej	169
Rozdział VII. Organy państwowe.....	175
1. Pojęcie organu państwowego i systemu organów państwowych	175
1.1. Pojęcie organu państwowego i klasyfikacje organów państwowych.....	175
1.2. System organów państwowych i aparat państwowy	180
2. Zasady tworzące teoretyczne podstawy systemów organów państwowych.....	182
2.1. Zasada podziału władzy.....	183
2.2. Zasada jedności władzy.....	187
3. Modelowe rozwiązania systemów rządów w państwach demokratycznych..	189
3.1. Rozumienie określenia „system rządów” oraz klasyfikacje systemów rządów.....	189
3.2. Charakterystyka podstawowych modeli systemów rządów	191
4. Zasadnicze kierunki władczych działań organów państwowych.....	202
Rozdział VIII. Demokracja w państwie	207
1. Pojęcie i istota demokracji.....	207
1.1. Pojmowanie demokracji i jej typologie	207
1.2. Definiowanie demokracji	213
1.3. Procesy demokratyzacji w czasach nowożytnych.....	215

2. Demokracja liberalna i demokracja nieliberalna.....	218
2.1. Demokracja liberalna i jej obecny stan	218
2.2. Demokracja nieliberalna i jej współczesne postacie	228
3. Demokracja przedstawicielska i jej instytucje	231
3.1. Istota i znaczenie ustrojowe demokracji przedstawicielskiej	231
3.2. Instytucje demokracji przedstawicielskiej.....	232
4. Demokracja bezpośrednia i jej formy	241
4.1. Istota i znaczenie ustrojowe demokracji bezpośredniej	241
4.2. Formy demokracji bezpośredniej	245
Rozdział IX. Państwo a inne formy organizacji społeczeństwa	255
1. Państwo a partie polityczne	256
1.1. Partie polityczne i systemy partyjne.....	256
1.2. Stosunek państwa do partii politycznych	266
2. Państwo a grupy nacisku.....	272
2.1. Grupy nacisku.....	272
2.2. Stosunek państwa do grup nacisku.....	279
3. Państwo a samorządy	281
3.1. Samorządy	281
3.2. Stosunek państwa do samorządów.....	288
Rozdział X. Państwo a prawo	293
1. Związki państwa z prawem	293
1.1. Pojęcie prawa.....	293
1.2. Związki genetyczne i funkcjonalne państwa z prawem.....	295
1.3. Prawo jako instrument sprawowania władzy państwowej.....	296
2. Konstytucja podstawą porządku prawnego w państwie	299
2.1. Pojęcie, geneza i funkcje konstytucji.....	299
2.2. Konstytucja ustawą zasadniczą państwa.....	303
2.3. Gwarancje konstytucji.....	309
3. Państwo prawa	313
3.1. Geneza koncepcji państwa prawa i jej rozwój	313
3.2. Formalna i materialna koncepcja państwa prawa.....	315

3.3. Treść współczesnej koncepcji państwa prawa.....	318
Rozdział XI. Państwo w stosunkach międzynarodowych.....	323
1. Stosunki międzynarodowe.....	323
1.1. Pojęcie stosunków międzynarodowych.....	323
1.2. Uczestnicy stosunków międzynarodowych.....	326
2. Państwo jako uczestnik stosunków międzynarodowych.....	333
2.1. Aktywność państwa w stosunkach międzynarodowych – aspekty formalne	334
2.2. Organy państwa w stosunkach międzynarodowych	339
2.3. Status prawny i status rzeczowy państwa w stosunkach międzynarodowych.....	343
Rozdział XII. Państwo w warunkach globalizacji	349
1. Globalizacja	349
1.1. Pojmowanie globalizacji.....	349
1.2. Siły sprawcze i zasięg obecnej fali globalizacji.....	355
1.3. Cechy i skutki obecnej fali globalizacji.....	359
2. Globalizacja a państwo.....	362
2.1. Generalne przejawy zmian w państwach w warunkach globalizacji	362
2.2. Obszary zmian w państwach w warunkach globalizacji.....	366
Rozdział XIII. Państwo w warunkach integracji w ramach Unii Europejskiej	373
1. Integracja w ramach Unii Europejskiej.....	373
1.1. Rys historyczny integracji w ramach wspólnot europejskich i Unii Europejskiej.....	374
1.2. Charakter prawny Unii Europejskiej.....	377
1.3. Dziedziny integracji w ramach Unii Europejskiej	379
2. Integracja w ramach Unii Europejskiej a państwa członkowskie	387
2.1. Uwagi wprowadzające	387
2.2. Wpływ integracji w ramach Unii Europejskiej na państwa członkowskie.....	388
Wykaz wykorzystanej literatury	399